

॥ శ్రీ ॥

అథ శ్రీ త్రివిక్రమపండితాచార్యసుత శ్రీ నారాయణపండితాచార్యవిరచితః

॥ శ్రీ మధ్వవిజయః ॥

౧౫. పంచదశః సర్గః

భూయోబోధస్తతో భూయో వ్యాచఖ్యో భాష్యమద్భుతమ్ |
గ్రామే గ్రామీణసామాన్యే వసంస్తత్రామరాలయే ॥ ౧౫.౧ ॥

పరపక్షరథారూఢం ఖరతర్కమహాయుధమ్ |
త్రివిక్రమార్యం సోఽపశ్యత్ ప్రతివీరమివాగ్రతః ॥ ౧౫.౨ ॥

తదా తదాననాంభోజాద్ వృత్తోపన్యాసభారతీ |
సేనా సేనాగ్రహో దివ్యా శిబిరాదివ నిర్యయా ॥ ౧౫.౩ ॥

నాత్యత్పరా నాతిరయా న స్థలంతీ నిరంతరా |
అనానావయవేత్యేవ దవీయోభిః ప్రతర్కితా ॥ ౧౫.౪ ॥

సూత్రస్యందనవృందాఢ్యా దుర్వారశ్చుతివారణా |

నూపపత్తిమహాపత్తిర్విచిత్రస్మృతిసప్తికా || ౧౫.౫ ||

వర్ధితోర్మిహారిప్రేష్టాసుపయోధరసుస్వరా |
సవితానప్రకాశార్థా సాగరీ శ్రీరివాపరా || ౧౫.౬ ||

పద్మేశపదపద్మశ్రీత్ కృత్యాంగం పద్మజన్మనః |
లాళితా శిరసేశన గంగేవాశేషపావనీ || ౧౫.౭ ||

నారాయణోఽనంతగుణో బ్రహ్మభ్యో వేదవేదితః |
విశ్వకర్తేతి విశ్వజ్ఞః శ్రుత్యా యుక్త్యాఽప్యసీషధత్ || ౧౫.౮ ||

ప్రధానమపరాధీనం కారణం పరిణామి యత్ |
పయోవదితి చేత్ సాధ్యవైకల్యం స్యాన్నిదర్షనే || ౧౫.౯ ||

వివాదాధ్యాసితా సృష్టిశ్చేతనేచ్ఛానుసారిణీ |
సృష్టిత్వాత్ పటసృష్టిర్వేత్యనుమా పక్షసాధికా || ౧౫.౧౦ ||

యచ్ఛేతనాచేతనయోరంగాంత్యాది మన్వతే |
సృష్టావీశానపేక్షాయాం తన్న శోభనతాం వ్రజేత్ || ౧౫.౧౧ ||

సర్వవిన్నిర్మితం సర్వం కదాచిత్కత్వహేతుతః |
న యదేవం నో తదేవం యథాఽత్యేతీశ్వరానుమా || ౧౫.౧౨ ||

బలాయ సర్వానుమానాం వేదాః స్యుర్వైరపాలితాః |
కామాదేతాః ప్రవర్తంతే కామిన్య ఇవ భర్తుభిః || ౧౫.౧౩ ||

కారణం పరిణామి స్యాద్ బ్రహ్మ నో చేతనత్వతః |
న యదిత్థం నో తదిత్థం యథా క్షీరపురస్సరమ్ || ౧౫.౧౪ ||

న విష్వక్పత్ పశుపతిః శ్రూయమాణాగుణత్వతః |
వైత్రవత్ కిం పునర్విష్నుబ్రధ్నాద్యా బాలశంకితాః || ౧౫.౧౫ ||

నను సౌఖ్యాదిమాన్ నేశో దుఃఖాదిరహితత్వతః |
యో నైవం స్యాత్ స నైవం స్యాద్ యథా సంస్పృతిమానితి || ౧౫.౧౬ ||

ఏవం చేద్ విమతో జ్ఞానీ న భ్రాంతిరహితత్వతః |
యో నైవం స్యాత్ స నైవం స్యాద్ భవీవేత్యనుమీయతే || ౧౫.౧౭ ||

సర్వజ్ఞస్యాజ్ఞతాం వేదః శ్రద్ధేయో విరుణద్ధి చేత్ |
తస్యై వమాందమానందం వదన్నాశ్రావ్యసౌ కథమ్ || ౧౫.౧౮ ||

దుఃఖం పరిజిహీర్షన్ యః సుఖం నోరీచికిర్షతి |
స హంతాఽపతితం దుఃఖమీశస్య వ్యస్మరజ్జళః || ౧౫.౧౯ ||

యో దుఃఖసమవాయోఽయం చైత్రేతేన హ్యభేదవాన్ |
సమవాయః కశ్చిదీశే తదనేకత్వమన్యథా || ౧౫.౨౦ ||

ఔపాధికోఽస్య భేదశ్చేత్ సత్యోఽసత్యః స్విదుచ్యతామ్ |
తద్ ద్వయం చోక్తదోషం హి మాయివన్నా వదేత్ పరమ్ || ౧౫.౨౧ ||

బ్రూయురౌపాధికం భేదం జ్ఞానాదీనాం యదాత్మనః |
నీత్యాఽనయా తన్నిరాసాత్ స్యాత్ తస్యానంతధర్మతా || ౧౫.౨౨ ||

గుణాదిభేదే సంబంధమపేక్ష్యాప్యనవస్థితేః |
విశేషమాత్రేణాఽనంత్యం గుణానాం శోభతే విభోః || ౧౫.౨౩ ||

మన్యంతే శూన్యమేవాన్యే తత్ప్రమాగమవైరిణః |

మతా మాధ్యమికాస్తేఽపి వ్యక్తాశ్చన్నా ఇతి ద్వయే || ౧౫.౨౪ ||

శూన్యం బ్రహ్మహ్వయేనాఽహుః స్వాంశ్చ వేదాంతినోఽభ్యధుః |
అతత్వావేదకం వేదం వదంతశ్చరమే ఖలాః || ౧౫.౨౫ ||

పరతత్వవివర్తత్వాదపరస్యాఖిలస్య చ |
అవిశేషత్వతశ్చాస్య నాంతరంతరమేతయోః || ౧౫.౨౬ ||

అఖండఖండనన్యాయానఖండమపి ఖండయన్ |
అఖండయదఖండజ్ఞో ద్వయాంశ్చాఖండలద్విషః || ౧౫.౨౭ ||

విమతం కారణం న స్యాదసత్వాన్న యదీదృశమ్ |
నేదృశం తద్ యథా కుంభకర్తేత్యత్రానుమీయతే || ౧౫.౨౮ ||

అంఘో తాపస నో శూన్యం కారణం కుంభకర్తువత్ |
యత్సంవృత్యుత్థితం విశ్వం తత్ కారణమితీర్యతే || ౧౫.౨౯ ||

ఏవం చేత్ కారణం మా స్మ బ్రవీః శూన్యం కథంచన |
ఆయుష్మంస్తదధిష్ఠానం వ్యుత్పిత్సస్వ గురోర్ఘృహే || ౧౫.౩౦ ||

వివాదస్య పదం న స్యాదధిష్ఠానమసత్త్వతః |
వైధర్మ్యైశ్చైష దృష్టాంతః శుక్త్యాదివదితీర్యతే || ౧౫.౩౧ ||

అతత్త్వావేదకం మానమితి స్వవ్యాహతం యతః |
తద్వాదీ తేన వేదస్య సోఽభిప్రైత్యప్రమాణతామ్ || ౧౫.౩౨ ||

యం తత్త్వావేదకం వేద వేదాంశం వేదదూషకః |
తత్ప్రస్యావర్ణనీయత్వాత్ స తత్త్వావేదకః కథమ్ || ౧౫.౩౩ ||

లక్షణాభిః ప్రవర్తంతే వాక్యాని తిస్సభిర్యది |
విషయత్వం లక్షణానాం తస్యైవానిష్ఠమాగతమ్ || ౧౫.౩౪ ||

కించాఖండేఽత్ర వాక్యాని కించిద్ విదధతే న హి |
తాన్యభ్యధురభావం చేజ్ఞా డ్యాదేస్తన్న శోభతే || ౧౫.౩౫ ||

అభావభావస్యాభావాద్ భావరూపస్య తస్య తు |
భావాభావవిశేషాణామభావాదవిశేషిణః || ౧౫.౩౬ ||

యో వేదవేదితార్థానాం నిత్యసంత్యాగసంశ్రవీ |
వేదబాహ్యో విపశ్చిద్భిరేష నిశ్చీయతాం తతః || ౧౫.౩౭ ||

జ్యాయసో దూషణేనైవ ధూర్తమ్మన్యోఽపి దూషితః |
పక్షయోరవిశేషత్వాదనయోః సద్విపక్షయోః || ౧౫.౩౮ ||

అసత్వాదిత్యసౌ హేతురసిద్ధో బ్రహ్మవాదినః |
మేతి భాణ్యవిశేషత్వాదేతయోర్బ్రహ్మశూన్యయోః || ౧౫.౩౯ ||

సోఽంగీకరోతి చేత్ సత్త్వం బ్రహ్మణః స్యాద్ విశేషితా |
న చేత్ ప్రాప్తం పారిశేష్యాదసత్త్వం న నిరస్యతు || ౧౫.౪౦ ||

విగీతం న విచార్యం స్యాత్ న భావ్యం న ఫలప్రదమ్ |
శూన్యం బ్రహ్మోద్యమద్వైతం విధిధీగోచరో న యత్ || ౧౫.౪౧ ||

ఖపుష్పవదఖండత్వాద్ వ్యతిరిక్తం నిదర్శనమ్ |
ప్రమాణాదివదిత్యేవమూహనీయం యథేప్పితమ్ || ౧౫.౪౨ ||

ఆమ్నాయానామమానత్వే ధర్మాదేరప్రమాణతా |

ధర్మాద్యభావే నో మానం ప్రత్యక్షైకప్రమాణినః || ౧౫.౪౩ ||

న పౌరుషేయం వచనం ప్రామాణ్యేన వినిశ్చితమ్ |
పౌరుషేయత్వతో యద్వద్ వాక్యమున్మత్తభాషితమ్ || ౧౫.౪౪ ||

విమతః పురుషోఽజ్ఞః స్యాత్ స్యాచ్ఛాసౌ విప్రలంభకః |
పుంస్త్యాచ్యైత్రవదిత్యస్తా సర్వజ్ఞే కేవలానుమా || ౧౫.౪౫ ||

దుఃఖాకరోతి యద్ దైవం దుఃశాస్త్రేషాగ్ర ఆగ్రహః |
దుఃఖాకరోఽతిఘోరః స్యాల్లోకోఽతస్తద్వతాం ధ్రువః || ౧౫.౪౬ ||

ఆస్మాకేఽపేక్షితే పక్షే మోక్షం దద్యాదధోక్షజః |
యత్ర స్వానందినః సంతః సేవంతే విషయాన్ బహూన్ || ౧౫.౪౭ ||

స్వవ్యాహత్యాదినోపేక్ష్యా ముక్తిర్యా నిర్విశేషితా |
కదేత్యాద్యనుయోగేఽస్యా విశేషః స్యాన్ననూత్తరే || ౧౫.౪౮ ||

అపి బుద్ధ్యాదిరహితః పురుషార్థీ న సర్వథా |
నిఖిలానుభవాభావాత్ పుత్తఘోకాపురోగవత్ || ౧౫.౪౯ ||

జ్ఞానప్రయత్నవాంఛావానీశో న హ్యశుభం భజేత్ |
స్వసామర్థ్యేన తేనైవం తం చ కుర్యాత్ స తాదృశమ్ || ౧౫.౫౦ ||

దుఃఖవ్యాప్తం సుఖం బద్ధే దృష్ట్వా ముక్తే నిరస్యతా |
స్వరూపం చ నిరస్యేత శూన్యవాదీ తదా భవేత్ || ౧౫.౫౧ ||

నను విప్రతిపన్నః స్యాదూర్మిమాన్ దేహవత్త్వతః |
చైత్రో యథేత్యుపాధిః స్యాత్ తత్ర చాశుద్ధదేహితా || ౧౫.౫౨ ||

అనైకాంతికతా హేతోర్దేహవత్త్వాదధీశితుః |
సోఽదేహశ్చేదనిచ్ఛాదిర్భవేచ్ఛశవిషాణవత్ || ౧౫.౫౩ ||

జ్ఞాత్రాదిరూపమస్య స్యాద్ వైలక్షణ్యాయ చేత్ తతః |
తదేవ దేహశబ్దోక్తం న హ్యసౌ ప్రాకృతాకృతిః || ౧౫.౫౪ ||

ఏవం స్వరూపదేహత్వం ముక్తస్యాప్యరరీకృతమ్ |
నానిష్ఠభోగస్తేన స్యాత్ ప్రాకృతక్షేత్రసంభవః || ౧౫.౫౫ ||

విమతో నావయవవాన్ వినాశిత్యప్రసంగతః |
పటవచ్ఛేదవయవా నిరస్యంతేఽత్ర కీదృశాః || ౧౫.౫౬ ||

సిద్ధసాధనతా హేతోస్తే భిన్నాశ్చేదచిన్మయాః |
ఆత్మనో భేదరహితా ఏష్వవ్యా ఏవ వాదిభిః || ౧౫.౫౭ ||

పరమాణ్వాదిదేశేషు వ్యాప్త్యై వ్యామాదికేష్వపి |
యథాఽఽత్మనః ప్రదేశాః స్యుస్తేషాం నోఽవయవాస్తథా || ౧౫.౫౮ ||

ముక్తో రూపాదివిత్ సత్వాజ్జడాన్యత్వే సతీశవత్ |
దృష్టాంతోఽసాధ్యవికలస్తస్య సర్వజ్ఞతాగ్రహాత్ || ౧౫.౫౯ ||

ఈశ్వరో న సుఖీ తేన రూపాద్యనుభవన్నపి |
దుఃఖప్రసంగాదితి మా వాది తద్వ్యాప్తిదూషణాత్ || ౧౫.౬౦ ||

దృష్టాంతో యస్య నేష్టోయం తస్య స్యాద్ వ్యతిరేకవాన్ |
శిలావదిత్యతః శుద్ధచిద్దేహేంద్రియభోగ్యసౌ || ౧౫.౬౧ ||

స్వానందవిషయే మోక్షే వేదోక్తే యుక్తిసాధితే |

ద్యేషోఽయం వాదినాం కస్మాత్ తద్విరుద్ధేఽథవాఽఽగ్రహః || ౧౫.౬౨ ||

తతః స్వతః ప్రమాణేన దేవో వేదేన వేదితః |
విష్ణుర్మోక్షస్య దాతేతి విశ్వం భవతి శోభనమ్ || ౧౫.౬౩ ||

ఇత్యాదీన్ దర్శయంత్యర్థాన్ వ్యాఖ్యోపన్యాససంయుతా |
త్రివిక్రమార్యేణ తదా విశ్వాభిజ్ఞస్య శుశ్రువే || ౧౫.౬౪ ||

అథ ప్రాయుంక్త వివిధాన్ బోధచాపగుణేరితాన్ |
విపక్షయుక్తాన్ వీర్యేణ తీక్ష్ణాంస్తర్కశరానసౌ || ౧౫.౬౫ ||

చిచ్ఛేదాతుచ్ఛధిషణస్తాంస్తదా తర్కసాయకైః |
ప్రయుక్తమాత్రాన్ ప్రహసన్ లీలయాఽతిశయాలుభిః || ౧౫.౬౬ ||

అధార్యాణీతరజనైరనివర్త్యాని పూరుషైః |
విజిగీషుర్ద్విజశ్రేష్ఠో వేదాస్తాణి ప్రయుక్తవాన్ || ౧౫.౬౭ ||

వాఙ్మైరతిబలీయోభిః ప్రత్యస్త్రైరివ వైదికైః |
అర్థాంతరం ప్రకటయన్ తాన్యసౌ సన్న్యవర్తయత్ || ౧౫.౬౮ ||

సప్తాష్టాని దినాన్యేవం వాదం కృత్వా సహామునా |
నిరుత్తరం చ నిశ్చేద్యం చక్రే చక్రాయుధప్రియః || ౧౫.౬౯ ||

ప్రణమ్యాఽచష్ట శిష్టోఽసౌ క్షమ్యతాం నాథ చాపలమ్ |
పదపద్మరజోదాస్యం ధ్రువం మే దీయతామితి || ౧౫.౭౦ ||

వ్యాఖ్యాం భాష్యస్య భూయోధీః శ్రవణం సూరినందనః |
సంతః ప్రీతిమసంతోఽన్యాం సమమారేభిరే తతః || ౧౫.౭౧ ||

గుర్వాజ్ఞాగౌరవాట్టికాం కుర్వన్ భాష్యస్య దుష్కరామ్ |
షడర్థవిక్రమార్యోసౌ మహాచార్యమభాషత || ౧౫.౭౨ ||

కవీంద్రైర్న సమాప్యంతే సంగృహ్యోపి యతోఽనిశమ్ |
న్యాయరత్నాని భాష్యాభేరస్య గాంభీర్యమద్భుతమ్ || ౧౫.౭౩ ||

దశోపనిషదో దేవీః దేవా ఇవ సమీప్సితాః |
యుక్తాః ప్రసాదయంత్యర్థా ఏషు భాష్యాలయేష్వలమ్ || ౧౫.౭౪ ||

గీతాతాత్పర్యభాష్యాభ్యామాభ్యాం విశ్వం ప్రకాశ్యతే |
గోగణైరప్రతీకారైరర్కేందుభ్యామివాధికమ్ || ౧౫.౨౫ ||

ఇతిహాసపురాణాభేర్భవచ్ఛిత్తాద్రిలోళితాత్ |
జాతాం భారతతాత్పర్యసుధాం కః సన్న సేవతే || ౧౫.౨౬ ||

పురాణస్థానపాంథానామభాషాత్రయవేదినామ్ |
భవతా సుసఖా చక్రే శ్రీభాగవతనిర్ణయః || ౧౫.౨౭ ||

కస్తంత్రసారం సంప్రాప్య న స్యాత్ పర్యాప్తవాంఛితః |
అమరైరాశ్రితచ్ఛాయం కల్పద్రుమమివోత్తమమ్ || ౧౫.౨౮ ||

లోకానామవలోకాయ మార్గస్యాస్య వ్యధాద్ భవాన్ |
కరుణాకర నేత్రాభే వాదసన్మానలక్షణే || ౧౫.౨౯ ||

ఎకాకీ కిల యశ్చక్రే పదం మౌలిషు విద్విషామ్ |
తత్పనిర్ణయపార్థోఽయం కేన నామ న పూజ్యతే || ౧౫.౩౦ ||

వాదాదయః ప్రకరణస్ఫులింగాస్తనవోఽప్యలమ్ |

విపక్షకక్షం క్షిణ్యంతి మారుతేన త్వయేరితాః || ౧౫.౮౧ ||

అనంతోఽర్థః ప్రకటితస్త్వయాఽణౌ భాష్యసంగ్రహే |
అహో ఆత్మపరిజ్ఞప్యై కృష్ణేనేవాఽననాంతరే || ౧౫.౮౨ ||

భగవంశ్చిత్రకవితాం లౌకికీం దర్శయన్ కిల |
గోప్యం భారతసంక్షేపమకృథా విశ్వవిస్మయమ్ || ౧౫.౮౩ ||

నానాసుభాషితస్తోత్రగాథాదికృతినత్కృతీః |
త్వయి రత్నాకరే రత్నశ్రేణీర్వా గణయంతి కే || ౧౫.౮౪ ||

ఏషు దభ్రమతీన్ దభ్రాన్ హసత్యుచ్యైః సతాం సభా |
చింతామణీంశ్చింతయంతీ మితానప్యమితార్థదాన్ || ౧౫.౮౫ ||

అపరోఽపీష్యతేఽస్మాభిర్గంధేష్వేతేషు సత్స్వపి |
సత్స్వపీంద్రాదిషు పురా తారకారిరివామరైః || ౧౫.౮౬ ||

గ్రంథేభ్య ఏభ్యోఽగాధేభ్యో యుక్తయో నో దురుద్ధరాః |
మనోమాంద్యాత్ తతో గ్రంథం వ్యక్తతర్కతతిం కురు || ౧౫.౮౭ ||

ఇత్యర్థితో వ్యధాన్మధ్యః సోఽనువ్యాఖ్యాం సతాం సుధామ్ |
దుర్వాదిగర్వాద్రిపవిం మాయిధ్వాంతరవిద్యుతిమ్ || ౧౫.౮౮ ||

యుగపద్ రచయన్నేనాం కదాచిత్ స నిరంతరమ్ |
చతురశ్చతురః శిష్యాన్ లీలయాఽలేఖయత్ ఖలు || ౧౫.౮౯ ||

యుక్తాయా యుక్తిమాలాయాః ప్రోక్తాయాస్తత్ర చాఽత్మనా |
వ్యక్తం చక్రే వివరణం కవీంద్రైరేష దుష్కరమ్ || ౧౫.౯౦ ||

మధ్వేందోర్నిత్యసంబంధాత్ నిస్తమస్తాపచేతసోః |
వైకుంఠం యాతయోః పిత్రోః గేహేఽస్యావరజోఽవసత్ || ౧౫.౯౧ ||

విధిభ్రూవిభ్రమభ్రశ్యద్ధనగోధాన్యసంపదా |
నిర్వేదినా వేదవిదా తేనాఽపే వేదవాదిరాట్ || ౧౫.౯౨ ||

పారివ్రాజ్యం ప్రార్థయంతం పాదానమ్రమిమం ముహుః |
సమయాపేక్షయోర్వీక్షో గమయామాస ధామ తమ్ || ౧౫.౯౩ ||

న జఘాస న సుష్యాప న జహాస న ధీరధీః |
సమయార్థీ స్మరన్ జ్యేష్ఠం రామం రామానుజో యథా || ౧౫.౯౪ ||

రాజ్యే కథంచిత్ర సంస్థాప్య రాజానం విరహార్దితమ్ |
అవతారభువం ప్రాయాద్ భగవాన్ శరదత్యయే || ౧౫.౯౫ ||

విశుద్ధద్వికులం శ్రౌతం శుచిం కృతపితృక్రియమ్ |
విరక్తం విషయాన్ భుక్త్వా వ్యధాన్మధ్వోఽనుజం యతిమ్ || ౧౫.౯౬ ||

రహస్యతిరహస్యం తద్ బ్రహ్మ బ్రహ్మసమో దదౌ |
అముష్మై పంచతపసో న విదుర్యత్ తపస్వినః || ౧౫.౯౭ ||

ప్రేమామృతప్రసన్నాస్యస్మితాంగాపాంగపూర్వకమ్ |
శ్రీవిష్ణుతీర్థనామాస్మై ప్రీతితీర్థః ప్రదత్తవాన్ || ౧౫.౯౮ ||

శ్రవణేనానువాదేన మననేనావృథాఽకరోత్ |
కాలం వేదాంతశాస్త్రస్య వేదాంతగురుసోదరః || ౧౫.౯౯ ||

స దాంతిభక్తిమాధుర్యపరిచర్యాదిమేదురైః |

మహావిటపినం చక్రే గురోః స్వస్థం కృపాంకురమ్ || ౧౫.౧౦౦ ||

అనంతమతికారుణ్యకల్పద్రుమవతో జనైః |

అవర్ణ్యో మహిమా తస్య లౌల్యాత్ సంవర్ణ్యతే మనాన్ || ౧౫.౧౦౧ ||

చతురోఽసౌ ప్రవచనే మనుసంసిద్ధిమాన్ మనః |

సంఖ్యా మాం పూరణీ మా గాన్మధ్వదాసమితి వ్యధాత్ || ౧౫.౧౦౨ ||

దిశం ప్రయాతం శశినశ్చరంతం పర్యశోధయత్ |

తీర్థకం విష్ణుతీర్థం చ విష్ణుతీర్థస్స తీర్థకమ్ || ౧౫.౧౦౩ ||

అకామానామనేకేషాం సిద్ధిభూమిం తపస్వినామ్ |

తిరోహితాత్మా ప్రాపాసౌ హరిశ్చంద్రమహీధరమ్ || ౧౫.౧౦౪ ||

ద్వంద్వదుఃఖానలే వీరో మాత్సర్యేణ విమత్సరః |

తత్యాజ మత్వా తస్యాసావశనాదీంధనాయితమ్ || ౧౫.౧౦౫ ||

భక్తైరనుగిరం నీతం ప్రార్థితో యతిశేఖరః |

పంచగవ్యం పపౌ కించిత్ పంచమేపంచమే దినే || ౧౫.౧౦౬ ||

స త్యజన్ సాహసీ తచ్చ తపస్తేపేఽతితాపసమ్ |
బిల్వపర్ణైః క్షితౌ పన్నైస్త్రుప్తిమాన్ సలిలైరపి || ౧౫.౧౦౭ ||

యథేష్టమధ్యాస్త శిలాం యమీ సునియమీ స తామ్ |
నాఽధ్యాసతే యామేకాహం దైవభగ్నాస్తపస్వినః || ౧౫.౧౦౮ ||

పవనాంశానుజో జిత్వా పవనం రేచకాదిభిః |
విషయేభ్యో హృషీకాశ్వాన్ మనోయంత్రా సమాహరత్ || ౧౫.౧౦౯ ||

స్మరన్ మురారేరాకారం దధ్యావధ్యాత్మకోవిదః |
సమాధిమాధిశమనం యోగిలభ్యం స లబ్ధవాన్ || ౧౫.౧౧౦ ||

మౌకుందే సుందరే రూపే స్వానందాదిగుణార్ణవే |
స్వాశ్చర్యరత్నే మగ్నాత్మా నాన్యత్ కించిద్ వివేద సః || ౧౫.౧౧౧ ||

కామత్రాసవిహీనస్య తస్య సుజ్ఞానచక్షుషః |

వినా కైవల్యసామ్రాజ్యం నార్ఘో యోగమణీరభూత్ || ౧౫.౧౧౨ ||

మధ్యానుజే మధ్వనాథో యం ప్రసాదం వ్యధాత్ తదా |
స చిత్తావిషయత్వాద్ వా గొప్పత్వాద్ వా న వర్ణ్యతే || ౧౫.౧౧౩ ||

అహో మహాబోధసేవామహిమాఽస్మిన్ యుగే యతః |
ధన్యోఽసౌ సిద్ధిమాపేమాం సోఽమరైరిత్యలాళ్యత || ౧౫.౧౧౪ ||

తీవ్రవ్రతోఽతీంద్రియవిద్ విద్యాభిస్తర్కపండితః |
అనిరుద్ధపదాధారః ప్రేష్యః శిష్యస్తమాయయౌ || ౧౫.౧౧౫ ||

తేన సంప్రార్థితం యాతం రూప్యపీఠమిమం పునః |
కృత్స్నజ్ఞం కృపయా స్వేషు సంప్రాప్తం మేనిరే ప్రజాః || ౧౫.౧౧౬ ||

కవీంద్రతిలకో విద్వచ్ఛేఖరస్తాపసాగ్రణీః |
మధ్వకేళీశుకోఽస్యాభూ చ్ఛిష్యో వ్యాసపదాశ్రయః || ౧౫.౧౧౭ ||

అసౌ దాస్యం ద్రువం యాతం మహాంతం మహతామపి |
వ్యధాదనుగ్రహం కుర్వన్ సామర్థ్యైః కౌతుకం నృణామ్ || ౧౫.౧౧౮ ||

ఆరురోహ దురారోహం స పరైః ప్రీతికృద్ధరైః |
మహాంతం మహిమానం చ మహీధ్రం చ గుహప్రియమ్ || ౧౫.౧౧౯ ||

ఆకృష్టోఽస్య గుణైర్వ్యాప్తైః యో గోదాయా ఉపాయయా |
స పద్మనాభతీర్థాఖ్యః శిష్యోఽన్యోఽభూత్ సుచేతసః || ౧౫.౧౨౦ ||

శ్రుత్యా మత్యా సదా భక్త్యా విరక్త్యా నిత్యసేవయా |
యస్మై ప్రసన్నః ప్రాజ్ఞేక్షః సద్యో విద్యాం దదౌ శుభామ్ || ౧౫.౧౨౧ ||

వేదాంతాభిం న యో జాతు జహౌ విద్వత్తిమింగిలః |
యుక్తిప్రవాహసంరంభాత్ పరశాస్త్రనదీచరః || ౧౫.౧౨౨ ||

వ్యాఖ్యాప్రణాదమాత్రేణ వీరం మన్యాన్ స్వమండలే |
మాయావిగ్రామసింహాన్ యో వాదిసింహో నిరాకరోత్ || ౧౫.౧౨౩ ||

మత్తదుర్వాదిమాతంగతర్కమస్తకదారణే |
పంచాస్యో యోఽభవద్ వ్యక్తం చతురాస్యోఽపి కేవలమ్ || ౧౫.౧౨౪ ||

సన్న్యాయరత్నావళిరప్యదపాది యతః పరా |
టీకాఽపరాఽనువ్యాఖ్యానా అనర్హా బోధసాగరాత్ || ౧౫.౧౨౫ ||

వేదప్రవచనాచార్యశిష్యోఽసావితి పూజితః |
సభ్యః సభాయాం యో వేదం వ్యాచఖ్యో వేదసారవిత్ || ౧౫.౧౨౬ ||

అనయోః ప్రథమే శిష్యాశ్చరమే చాభవన్నిహ |
అనంతబోధస్యానేకే యతీంద్రా బహుదేశజాః || ౧౫.౧౨౭ ||

వశీకృతహృషీకాశ్చ జననాద్యుపమర్దినః |
నరసింహపదాధారా అభ్యస్తోపేంద్రనామకాః || ౧౫.౧౨౮ ||

అదీర్ఘాన్యాభిధానా యే శ్రీమద్రామపదాశ్రయాః |
అప్రత్యక్యగుణోద్రిక్తా భక్తివైరాగ్యసాగరాః || ౧౫.౧౨౯ ||

పాదైః పునంతః పృథివీం దర్శయంతో హరేః పదమ్ |
ధూతదుస్సమయధ్వాంతా భాస్కరా ఇవ గాం గతాః || ౧౫.౧౩౦ ||

మోక్షశాస్త్రామృతాంభోధిసేవయా నిత్యనిర్వృతాః |

చక్రిచారుతరాఝాసు చక్రిణఘ్నరణార్యకాః || ౧౫.౧౩౧ ||

మధ్యప్రశిష్యా బహవః శిష్యా ఏషాం ముహుస్తథా |
అలంచక్రురలం పృథ్వీం సర్వే సద్గుణభూషణాః || ౧౫.౧౩౨ ||

సదా సకలసచ్ఛాస్త్రవ్యాఖ్యాసౌఖ్యామృతాబ్ధిగాః |
సర్వే దుర్వాదిదుర్వాదకాండఖండనమండనాః || ౧౫.౧౩౩ ||

భూరిభక్తిభరాః కేచిదేష్వల్పశ్రుతసంపదః |
అప్యల్పబోధా అపరే బహుశ్రుతమహోగుణాః || ౧౫.౧౩౪ ||

బహవో గృహిణోఽప్యస్మాత్ సమగ్రానుగ్రహం యయుః |
దీప్తా యత్రాగ్నయ ఇవ త్రయో లికుచశేఖరాః || ౧౫.౧౩౫ ||

మాధ్వం నియోగం యే ప్రాయో నాత్యజన్ విదుషాం వరాః |
శిష్యక్షేత్రేషు సద్విద్యాబీజావాపైకదీక్షితాః || ౧౫.౧౩౬ ||

గ్రామణ్యో బ్రాహ్మణాగ్రణ్యః ప్రాపుః పూర్ణేక్షశిష్యతామ్ |
యేషాం సద్గుప్తిమాత్రేణ భవేత్ కిల పరం పదమ్ || ౧౫.౧౩౭ ||

శుశ్రూషాపక్షపాతాద్వైః కేభ్యశ్చిత్ కేవలం దదౌ |
రామప్రియో రామ ఇవ స్వాం గతిం యోగిదుర్లభామ్ || ౧౫.౧౩౮ ||

శిష్యప్రశిష్యాతిశయా ఈదృశా యద్దయోదయాత్ |
కో నేచ్ఛేత్ సులభం భక్త్యా తత్పాదసురపాదపమ్ || ౧౫.౧౩౯ ||

ఇత్థం సద్భిః సద్భిరర్చ్యో ధరాయాం చక్రే వాసం శేషశయ్యే శయానే |
గ్రామే వాతైః పావితే కాణ్వతీర్ణైః భక్తప్రీత్యా సన్మఠేఽనూనబోధః ||
౧౫.౧౪౦ ||

ఆనందతీర్థభగవద్వదనేందుబింబం
విద్యాసుధావితతకాంతి సుకాంతికాంతమ్ |
యైః ప్రైక్ష్యతాత్ర భవతాపశమాయ భక్తైః
తద్దాసదాస్యమపి కిం న దదాతి పుంసః || ౧౫.౧౪౧ ||

|| ఇతి శ్రీమత్కవికులతిలక త్రివిక్రమపండితాచార్యసుత
శ్రీనారాయణపండితాచార్యవిరచితే శ్రీమద్వవిజయే
ఆనందాంకితే పంచాదశః సర్గః ||